

Ανοικτή Πρόσβαση στο Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»

Ημερίδα για τα 20 χρόνια του ευρωπαϊκού προγράμματος MSCA για
τη σταδιοδρομία και την κινητικότητα των ερευνητών

14●3●
2017

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

Τι είναι η Ανοικτή Πρόσβαση

- Η ελεύθερη, άμεση, διαρκής, και απαλλαγμένη από τέλη και περιορισμούς, διαδικτυακή πρόσβαση σε ψηφιακό επιστημονικό περιεχόμενο που επιτρέπει την επανάχρηση
- Τα αποτελέσματα της **δημόσιας χρηματοδοτούμενης έρευνας** πρέπει να είναι προσβάσιμα σε όλους

Ανοικτή πρόσβαση

- **Σε τί;**
 - Δημοσιεύσεις (κατά κύριο λόγο peer-reviewed)
 - Επιστημονικά δεδομένα
 - Σε άλλα αποτελέσματα, λ.χ. σε κώδικα
- **Με ποιους τρόπους δίνουμε ανοικτή πρόσβαση;**
 - 1.** Με αυτοαρχειοθέτηση σε αποθετήριο (πράσινος δρόμος)
 - 2.** Δημοσιεύοντας σε εκδόσεις ανοικτής πρόσβασης (χρυσός δρόμος)

Αυτο-αρχειοθέτηση

Ο συγγραφέας καταθέτει τη δουλειά του σε αποθετήριο ταυτόχρονα με τη δημοσίευση. Η πρόσβαση και η χρήση είναι ελεύθερη. Χρησιμοποιεί άδεια με την οποία θέτει τους όρους χρήσης.

- **Αποθετήριο (repository):** δικτυακή βάση δεδομένων. Λειτουργεί με συγκεκριμένα τεχνικά χαρακτηριστικά. Επιτρέπει τη διαχείριση, διατήρηση, διακίνηση του επιστημονικού αποθέματος
- Ιδρυματικά (λ.χ. ο «Ήλιος» του ΕΙΕ) και θεματικά αποθετήρια (το ArXiv)
- <http://opendoar.org> registry of open access repositories (εδώ θα βρείτε εάν ο φορέας σας διαθέτει αποθετήριο)
- Κοιτάξτε στο <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/> εάν οι εκδότες που συνήθως προτιμάτε επιτρέπουν την αυτοαρχειοθέτηση.

Δημοσίευση με ανοικτή πρόσβαση

Ο συγγραφέας δημοσιεύει τη δουλειά του ως άρθρο ή βιβλίο ανοικτής πρόσβασης (λ.χ. PLOS, BMC, OLH). Οι δημοσιεύσεις αυτές είναι άμεσα ελεύθερα προσβάσιμες από τον εκδότη.

- Διαδικασία όπως με όλες τις δημοσιεύσεις, λ.χ. αξιολόγηση
- Ο συγγραφέας συνήθως διατηρεί τα δικαιώματά του
- Οι εμπορικοί εκδότες (μειονότητα εκδοτών) χρεώνουν για τη δημοσίευση με ανοικτή πρόσβαση (article processing charge/APC).
 - Το κόστος αναλαμβάνουν οι ερευνητικοί φορείς ή χρηματοδότες της έρευνας.
- <http://doaj.org> registry of open access journals (Εντοπίστε περιοδικά και εκδότες ανοικτής πρόσβασης)
- <http://www.doabooks.org/> Registry of open access monographs (εντοπίστε μονογραφίες και εκδότες ανοικτής πρόσβασης)

Η Ανοικτή πρόσβαση στις δημοσιεύσεις

- **Άρθρο 29.2 της Συμφωνίας Επιχορήγησης**

1° Βήμα: κατάθεση μηχαναγνώσιμου ηλεκτρονικού αντίγραφου της δημοσίευσης (published version or final peer-reviewed manuscript) σε αποθετήριο. Η κατάθεση γίνεται το συντομότερο δυνατό και το αργότερο κατά τη δημοσίευση. Κυριότερος τύπος δημοσίευσης το άρθρο σε περιοδικό. Οι ερευνητές ενθαρρύνονται ωστόσο να δώσουν ανοικτή πρόσβαση σε μονογραφίες, πρακτικά συνεδρίων ...

2° Βήμα: Παροχή Ανοικτής Πρόσβασης (στη δημοσίευση) εντός 6 μηνών το αργότερο (ή 12 για τις ΑΚΕ)

Η υποχρέωση για παροχή ανοικτής πρόσβασης δεν συνεπάγεται υποχρέωση για δημοσίευση.

Τα κόστη δημοσίευσης συνιστούν επιλέξιμη δαπάνη.

Προετοιμασία κατά την υποβολή για ανοικτή πρόσβαση σε δημοσιεύσεις

- **Σκεφτείτε:**
 - Σε ποιο περιοδικό, εκδότη θα θέλατε να δημοσιεύσετε την έρευνα σας;
 - Κοιτάξτε στο <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/> εάν οι εκδότες που συνήθως προτιμάτε επιτρέπουν την αυτοαρχαιοθήτηση.
 - Αν δεν επιτρέπουν αυτοαρχαιοθήτηση, αναζητήστε εκδότες ανοικτής πρόσβασης στο www.doaj.org
 - Προβλέψτε στον προϋπολογισμό σας έξοδα για δημοσίευση με ανοικτή πρόσβαση (εάν θέλετε, είναι επιλέξιμα).
 - Σε ποιο αποθετήριο θα κατατεθεί η έρευνά σας με ανοικτή πρόσβαση;
 - Εάν ο φορέας σας διαθέτει αποθετήριο, καταθέτετε εκεί (αναζητήστε στο <http://opendoar.org>).
 - Αν ανήκετε σε επιστημονική κοινότητα που διαθέτει δικό της αναγνωρισμένο αποθετήριο, θα καταθέσετε σε αυτό
 - Αν δεν συμβαίνει τίποτε από τα παραπάνω, στο <http://zenodo.org> (αποθετήριο της Κομισιόν μέσω του έργου OpenAIRE)

Η Ανοικτή Πρόσβαση στα επιστημονικά δεδομένα

- **Άρθρο 29.3 της Συμφωνίας Επιχορήγησης**
- Προ-2017, Πιλοτική δράση για την ΑΠ στα επιστημονικά δεδομένα
- Από το 2017: η ΑΠ στα επιστημονικά δεδομένα αφορά όλες τις θεματικές

“As open as possible as close as necessary”

Δυνατότητα εξαίρεσης (opt-out) σε οποιαδήποτε φάση (πριν ή μετά την υπογραφή του συμβολαίου)

- Ποια δεδομένα αφορά:
 1. Τα **δεδομένα**, και τα μεταδεδομένα αυτών, που **χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων** που παρουσιάζονται στη δημοσίευση
 2. **Μη επεξεργασμένα δεδομένα** που περιγράφονται στο σχέδιο διαχείρισης των δεδομένων
- Τα κόστη που σχετίζονται με την ΑΠ στα δεδομένα θεωρούνται επιλέξιμα

- 1^ο Βήμα:

Καταθέστε τα δεδομένα σας, κατά προτίμηση σε αποθετήριο δεδομένων

Registry of Research Data Repositories <http://www.re3data.org/>

Zenodo www.zenodo.org

- 2^ο Βήμα:

Λάβετε μέτρα προκειμένου προκειμένου να είναι δυνατή η πρόσβαση, εξόρυξη, αναπαραγωγή και διάχυση (χωρίς κόστος για τον χρήστη) των δεδομένων.

Οι ερευνητές καλούνται παράλληλα να παρέχουν πληροφορίες, μέσω του αποθετηρίου, για τα εργαλεία που απαιτούνται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων (πχ. ειδικό λογισμικό, πρωτόκολλα κτλ).

Σχέδιο Διαχείρισης Δεδομένων/ Data Management Plan (DMP)

- Βασικό στοιχείο της ορθής διαχείρισης δεδομένων
- Περιγράφει τον κύκλο ζωής των δεδομένων που συλλέγονται, επεξεργάζονται ή/και παράγονται από το έργο
- Κατά την προετοιμασία της πρότασης: η διαχείριση των δεδομένων περιγράφεται στο κριτήριο «Impact»
- Κατά την υλοποίηση του έργου: υποβάλλετε την 1^η έκδοση του DMP (παραδοτέο) τους πρώτους 6 μήνες
- DMP – επικαιροποίηση στη διάρκεια του έργου, εφόσον υπάρξουν αλλαγές (νέα δεδομένα, αλλαγές στην κοινοπραξία ή τις πολιτικές για τα δεδομένα) και κατ' ελάχιστο για την ενδιάμεση και την τελική αξιολόγηση
- Digital Curation Centre (DCC)- DMPonline
<https://dmponline.dcc.ac.uk/>

DMP tools

- Digital Curation Centre (DCC)- DMPonline
<https://dmponline.dcc.ac.uk/>
- Ζητήματα που καλύπτει το DMP:
 - Τι είδους δεδομένα θα παράξει ή συλλέξει το έργο;
 - Τι είδους πρότυπα θα χρησιμοποιηθούν;
 - Πώς θα γίνει η εκμετάλλευση των δεδομένων αυτών/πώς θα δοθεί πρόσβαση σε αυτά για επαλήθευση και επανάχρηση;
 - Πώς θα διατηρηθούν τα δεδομένα αυτά;

- Υποστηρίζει την υποχρέωση στο πλαίσιο του Ορίζοντα 2020 για παροχή ΑΠ στις δημοσιεύσεις και τα δεδομένα (ως κεντρική υποδομή και υπηρεσία)
- Παρακολουθεί την εφαρμογή της ΑΠ για την Ευρ. Επιτροπή και άλλους εθνικούς χρηματοδότες έρευνας
- Παρέχει αποθετήριο για ερευνητές χωρίς πρόσβαση σε ιδρυματικό αποθετήριο www.zenodo.org
- Υποστηρίζει τους ερευνητές σε θέματα ΑΠ μέσω του δικτύου National Open Access Desks Network (NOADs)- **EKT είναι το NOAD για την Ελλάδα**
<http://www.openaire.eu/en/support/helpdesk>
- Υποστηρίζει την ΑΠ μέσω factsheets, webinars,.....

OpenAIRE2020

The screenshot shows a web browser window displaying the OpenAIRE website. The browser's address bar shows the URL <https://www.openaire.eu/h2020openaccess/>. The website header includes the OpenAIRE logo, navigation links (PARTICIPATE, SEARCH, MONITOR, SUPPORT, OPEN ACCESS), and utility links (BLOG, NEWSLETTER, SIGN IN | REGISTER). The main content area features the article "Open Access in Horizon 2020", updated on 14 December 2016. The article text discusses the principle of open access in Horizon 2020 and provides a navigation menu: "ARE YOU SUPPOSED TO DEPOSIT? > WHAT TO DEPOSIT > WHERE TO DEPOSIT > WHEN TO DEPOSIT > WHEN SHOULD OPEN ACCESS BE PROVIDED". A "CONTINUE READING" button is visible below the text. To the right of the article is a sidebar with a "Open Access" menu containing sections: BACKGROUND (Overview, Policies and Mandates, Open Access in FP7, Open Access in H2020), IN PRACTICE (EU Member States), PROJECTS (OpenAIRE-Connect), and PILOTS (FP7 Post-Grant OA Pilot, Open Research Data Pilot). Below the article is another article titled "Open access to research data: the Open Research Data Pilot", updated on 19 October 2015, with a similar navigation menu. The footer of the browser window shows a gear icon.

Η Ανοικτή Πρόσβαση στο ΕΚΤ

- Φιλοξενεί την πλατφόρμα Ηλεκτρονικών Εκδόσεων <http://epublishing.ekt.gr/>
- Παρέχει πρόσβαση σε επιστημονικό περιεχόμενο μέσω των υποδομών του
www.didaktorika.gr; www.openarchives.gr; <http://helios-eie.ekt.gr/EIE/>)
- Υποστηρίζει την ανάπτυξη και υιοθέτηση πολιτικών ΑΠ από φορείς και χρηματοδότες έρευνας
- Διοργανώνει δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης για θέματα ΑΠ (για ερευνητές, βιβλιοθήκες, ...)
- Παρέχει πληροφόρηση για θέματα ΑΠ μέσω της πλατφόρμας www.openaccess.gr
- Υποστηρίζει την ερευνητική κοινότητα για θέματα ΑΠ

Η ελληνική πύλη για την Ανοικτή Πρόσβαση <http://www.openaccess.gr/el/oa-horizon2020>

Δοχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Ορίζοντας 2020 | OpenAccess.gr

www.openaccess.gr/el/oa-horizon2020

Αναζήτηση

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Τι είναι η ΑΠ ▾ | Η ΑΠ στην πράξη... ▾ | Στην Ελλάδα ▾ | Η ΑΠ στο ΕΚΤ ▾ | Ορίζοντας 2020 ▾ | Νέα- Εκδηλώσεις ▾

Ορίζοντας 2020

Ο **Ορίζοντας 2020**, το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία, με πόρους άνω των 80 δισ. για την περίοδο 2014-2020, θέτει συγκεκριμένες υποχρεώσεις στους ερευνητές που χρηματοδοτεί αναφορικά με την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και τα δεδομένα.

Οι απαιτήσεις του Ορίζοντα για την Ανοικτή Πρόσβαση στις δημοσιεύσεις
Στο πλαίσιο του Ορίζοντα οι ερευνητές είναι υποχρεωμένοι να δώσουν Ανοικτή Πρόσβαση στις έγκριτες επιστημονικές τους δημοσιεύσεις.

Η υποχρέωση (αναφέρεται στο **άρθρο 29.2** της Συμφωνίας Επιχορήγησης) και περιλαμβάνει δυο βήματα:

1. Την **κατάθεση μηχαναγνώσιμου ηλεκτρονικού αντίγραφου της δημοσίευσης (published version or final peer-reviewed manuscript)** σε **αποθετήριο**. Η κατάθεση γίνεται το συντομότερο δυνατό και το αργότερο κατά τη δημοσίευση
2. Την **παροχή Ανοικτής Πρόσβασης** (στη δημοσίευση)

Τα βήματα αυτά μπορεί να συμβούν ταυτόχρονα (ή όχι), ανάλογα με το αν έχει επιλεγεί η δημοσίευση σε περιοδικό Ανοικτής Πρόσβασης (χρυσός δρόμος) ή η αυτό-αρχειοθέτηση (πράσινος δρόμος) και στην τελευταία αυτή περίπτωση από την περίοδο εμπόργκο που θέτει ο εκδότης.

Στην περίπτωση της αυτό-αρχειοθέτησης η Ανοικτή Πρόσβαση πρέπει να δοθεί εντός έξι μηνών (12 στην περίπτωση των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών).

Τα **κόστη** που σχετίζονται με τη δημοσίευση σε περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης είναι **επιλέξιμα** κατά τη διάρκεια του έργου.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τους συγγραφείς να διατηρήσουν τα πνευματικά δικαιώματα.

Οι απαιτήσεις του Ορίζοντα για την Ανοικτή Πρόσβαση στα επιστημονικά δεδομένα
Ο Ορίζοντας 2020 εισήγαγε **πilotική δράση** (σε επιλεγμένες θεματικές περιοχές) για την **Ανοικτή Πρόσβαση στα επιστημονικά δεδομένα** με στόχο την βελτίωση και ενίσχυση της πρόσβασης και της επανάχρησης των επιστημονικών δεδομένων που παράγονται στο πλαίσιο των έργων που χρηματοδοτεί.

Η υποχρέωση (**άρθρο 29.3** της Συμφωνίας Επιχορήγησης) για όσους συμμετέχουν στην pilotική δράση αφορά δύο τύπους δεδομένων:

1. Τα **δεδομένα**, και τα μεταδεδομένα αυτών, που **χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση των αποτελεσμάτων** που παρουσιάζονται στη δημοσίευση
2. **Μη επεξεργασμένα δεδομένα** που περιγράφονται στο σχέδιο διαχείρισης των δεδομένων

OpenAIRE/EKT webinars

The screenshot shows the website of the National Documentation Centre (EKT). The main heading is "Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης" (National Documentation Centre). Below the heading, there is a navigation menu with "Το ΕΚΤ", "Υπηρεσίες", "Εκδόσεις", "Ενημέρωση", and "Επικοινωνία". The main content area features a webinar announcement with the title "Webinar με θέμα τις απαιτήσεις του Ορίζοντα 2020 για την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης στα ερευνητικά δεδομένα" (Webinar on the requirements of Horizon 2020 for the provision of Open Access to research data). A blue padlock icon is used to represent data access. The date "22.03.2017" is displayed at the bottom of the announcement.

OpenAIRE/EKT webinar on
“**Research Data
Management**”

Ομιλήτρια: Sarah Jones
(Digital Curation Centre)

Πότε: 22/03/17 @ 12.00

Περισσότερες πληροφορίες:

www.ekt.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

mangelaki@ekt.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

www.ekt.gr • www.openaccess.gr